

ALBERT PUNSOLA

Es una mica més gran que Formentera i té la meitat de població. L'illa de Samso, però, es distingeix de les Pitiüses i de qualsevol altre indret del món perquè és capaç de generar tota l'energia elèctrica que consumeix i encara n'hi sobra. La producció prové de 10 aerogeneradors situats al mar i 11 a terra, i de petits molins domèstics.

Un cable connecta Samso al continent. Era per on abans arribava l'electricitat, però ara aquesta infraestructura serveix per portar els kilowatts no consumits a l'illa a la resta del país: hi ha superàvit. Pel que fa a la calefacció, el 70% de les necessitats estan cobertes per l'energia solar i per la crema de palla procedent de l'agricultura local en centrals de biomassa. La calefacció es basa en el sistema del *district heating*, que és molt més eficient que els convencionals. La combustió es fa en un lloc centralitzat i després es distribueix per les cases.

“El cas de Samso només podia passar a Dinamarca perquè aquest país va apostar per les energies renovables fa més de 30 anys, i aquest és un pas més en el camí d'aconseguir que el 2050 el 100% de l'electricitat sigui d'origen renovable”, comenta Pedro Rodríguez, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya i expert en la matèria. Rodríguez coneix de prop la singularitat de Samso perquè passa cada any sis mesos a Dinamarca com a professor convidat a l'Institut de Tecnologia Energètica d'Aalborg. Segons ell, “una de les claus de l'èxit de Samso és el model cooperatiu, que fa que la gent se senti coparticipant de la iniciativa”.

Població implicada

La revolució de Samso, més que tecnològica, és organitzativa i, sobretot, de voluntat. Tot va començar fa 14 anys quan l'Agència d'Energia Danesa va organitzar un concurs nacional per seleccionar una illa del país que respongués al repte de convertir-se en autosuficient energèticament en el termini d'una dècada.

Samso, la utopia feta realitat

En temps d'incertesa energètica, una petita illa danesa aconsegueix ser autosuficient gràcies a les renovables

Les autoritats de l'illa van optar a presentar-s'hi i van suscitar l'interès de la ciutadania a través de reunions, debats i seminaris. Així es va aconseguir el suport popular i l'interès social per presentar-se a aquest concurs.

Un cop va haver-hi llum verda per dur a terme el projecte, gran part de la població es va organitzar per esdevenir en part propietària del sistema energètic juntament amb el municipi i petites empreses locals. Molts illencs han dedicat els seus estalvis a comprar participacions en les turbines i les plantes de biomassa. “El benefici econòmic que obtenen és un estímul però no s'ha de menystenir el factor cultural –apunta Pedro Rodríguez–, el danès és una persona austera en general a qui no li agrada malbaratar res”.

“Nosaltres podem”

Fa quatre anys es va crear l'Acadèmia de l'Energia a Samso. L'objectiu d'aquesta institució, des del principi, va ser anar recollint totes les experiències que s'estaven duent a terme a l'illa i posar-les gratuïtament a disposició de científics, estudiants i, fins i tot, turistes interessats en qüestions ambientals. A l'Acadèmia, que té la seu en un edifici que també serveix de centre d'exposicions, tallers i conferències, tot sovint s'hi organitzen jornades i debats que atreuen una mitjana de 2.000 visitants cada any.

La feina, però, no s'ha acabat a Samso. Hi ha llars que encara no estan connectades al *district heating*. En aquests casos, les autoritats ofereixen avaluacions energètiques als propietaris amb suggeriments específics per fer el pas a les energies renovables, així com consells d'estalvi energètic. Una altra assignatura pendent a l'illa és el transport. En aquest punt Samso no és diferent de la resta del planeta: el petroli domina. Les perspectives en estudi passen per fer anar els vehicles amb biocombustibles generats a la mateixa illa. Pedro Rodríguez diu que els danesos veuen Samso com una demostració del “nosaltres podem”. També està convençut que, si l'experiència s'intentés a les nostres latituds, “no funcionaria perquè ens falta consciència energètica”. *

L'avantatge de ser pioners

Dinamarca va iniciar un canvi en la política energètica el 1973, després de la crisi del petroli que va impactar arreu del món. El canvi es va basar, d'una banda, en l'estalvi i, de l'altra, en el desenvolupament de l'energia eòlica. L'eficiència ha estat un altre element fonamental i en aquest aspecte Dinamarca se situa al capdavant de la Unió Europea. La intensitat energètica danesa –és a dir, el consum d'energia del país en relació amb el PIB– és de les més baixes en el context del món industrialitzat. Això vol dir que Dinamarca no necessita tanta energia per generar riquesa com altres països.

CULTURA CÍVICA I ENERGÈTICA

La societat és part activa de la iniciativa, i molts ciutadans van comprar participacions de les turbines i plantes de biomassa. Dinamarca va apostar per les renovables fa més de 30 anys. SAMSO ENERGY ACADEMY